

**PlanMER bestemmingsplan Nijensleek,
Lhee, Eemster en Geeuwenbrug
Oplegnotitie bij PlanMER
bestemmingsplan Buitengebied
Westerveld**

BügelHajema

Plek voor ideeën

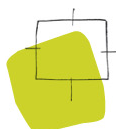
**PlanMER bestemmingsplan Nijensleek,
Lhee, Eemster en Geeuwenbrug
Oplegnotitie bij PlanMER
bestemmingsplan Buitengebied
Westerveld**

Inhoud

Rapport

24 april 2014

Projectnummer 268.00.11.33.00

Ideeën voor een plek

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doel m.e.r.	6
1.3	M.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten	6
1.4	Aanpak PlanMER	8
1.5	De referentiesituatie het voornemen en alternatieven	8
2	PlanMER bestemmingsplan Buitengebied Westerveld	13
3	Huidige situatie	15
3.1	Ligging	15
3.2	Landbouw	15
3.3	Natuur	16
4	Effectbeoordeling	17
4.1	Bodem	17
4.2	Water	18
4.3	Landschap, cultuurhistorie en archeologie	18
4.4	Natuur	19
4.5	Verkeer en geluid	20
4.6	Lucht en fijn stof	21
4.7	Geur	21
4.8	Gezondheid	21
5	Passende beoordeling	23
6	Samenvatting	29
6.1	Aanleiding	29
6.2	Referentiesituatie	29
6.3	Het voornemen	29
6.4	Effectbeoordeling	30
6.5	Passende beoordeling	32

1.1

Aanleiding

De gemeente Westerveld is voornemens een nieuw bestemmingsplan vast te stellen voor de kern Nijensleek en een bestemmingsplan voor de kernen, Lhee, Eemster en Geeuwenbrug. In deze oplegnotitie worden deze twee bestemmingsplannen verder aangeduid met “bestemmingsplannen N/LEG”.

De gemeente heeft in juli 2012 een bestemmingsplan vastgesteld voor het buitengebied. Ten aanzien van de agrarische sector en overige bedrijfsmatige ontwikkelingen sluiten de bestemmingsplannen N/LEG aan bij het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied Westerveld. Voor dit bestemmingsplan is ook een PlanMER opgesteld (Grontmij, 2011).

De bestemmingsplannen N/LEG bevatten mogelijkheden op het gebied van schaalvergroting in de landbouw, vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen en uitbreidingsmogelijkheden van niet-agrarische bedrijven en recreatie. Hiermee kunnen beide bestemmingsplannen het kader gaan vormen voor mogelijke m.e.r.-(beoordeling)-plichtige activiteiten. Daarmee is het noodzakelijk om een plan-m.e.r. uit te voeren voor de bestemmingsplannen N/LEG.

De beleidsdoelstellingen van beide plannen zijn in relatie tot het opstellen van het bestemmingsplan Buitengebied vrijwel gelijk. De gewenste regeling in het bestemmingsplan Buitengebied is ten aanzien van de agrarische sector identiek met het plan voor de onderhavige kernen.

Een m.e.r. is verplicht voor:

- Plannen op het terrein van landbouw, bosbouw, visserij, energie, industrie, vervoer, afvalstoffenbeheer, waterbeheer, telecommunicatie, toerisme, ruimtelijke ordening en grondgebruik, waarin activiteiten worden aangewezen of overwogen, die zijn opgenomen in de bijlage van het Besluit m.e.r.
- Plannen waarvoor een passende beoordeling is vereist op grond van de Natuurbeschermingswet.
Daarbij dient het in beide gevallen wel te gaan om een wettelijk of bestuursrechtelijk voorgeschreven plan. De bestemmingsplannen N/LEG zijn wettelijk voorgeschreven plannen.

1.2

Doel m.e.r.

De m.e.r. is bedoeld om bij de voorbereiding van een bestemmingsplan de verwachte milieueffecten die van belang zijn voor de besluitvorming in beeld te brengen. De plan-m.e.r. is gekoppeld aan het bestemmingsplan dat kaderstellend is voor eventuele concrete projecten of activiteiten met mogelijk belangrijke nadelige gevolgen. Dit kan betekenen dat in eerste instantie voor dit bestemmingsplan een planMER dient te worden opgesteld en dat in een later stadium uit dat bestemmingsplan voortvloeiende activiteiten/projecten alsnog project-m.e.r.-(beoordeling)plichtig zijn waaraan besluiten zijn gekoppeld, zoals vergunningen.

Het bevoegd gezag en de initiatiefnemer

De gemeenteraad van de gemeente Westerveld vormt zowel de initiatiefnemer als het bevoegd gezag.

1.3

M.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten

VEEHOUDERIJ

Zoals genoemd, zullen de onderhavige bestemmingsplannen qua regelingen aansluiten bij het bestemmingsplan Buitengebied. De gemeente neemt in het voorontwerpbestemmingsplan de mogelijkheid op dat agrarische bedrijven bij recht een bouwvlak van 1,5 ha krijgen toegewezen, met een maximale bebouwingsoppervlakte van 10.000 m². Daarbij is het voor alle bedrijven mogelijk om middels een wijzigingsbevoegdheid het bouwvlak te vergroten naar 3 ha, maar de maximale oppervlakte voor bebouwing blijft op 10.000 m². Deze regeling komt overeen met het voorkeursalternatief zoals ook beschreven is in de PlanMER (Grontmij 2011).

In het Besluit m.e.r. 1994 is ten aanzien van veehouderij het volgende opgenomen.

Tabel 1. Drempelwaarden Besluit m.e.r. veehouderij

Activiteit	Voorwaarden lijst C	Voorwaarden lijst D
De oprichting, wijziging of uitbreiding van een inrichting voor het fokken, mesten of houden van pluimvee of varkens		
Plaatsen voor mesthoenders	> 85.000	> 40.000
Plaatsen voor hennen	> 60.000	> 40.000
Plaatsen voor mestvarkens	> 3.000	> 2.000
Plaatsen voor zeugen	> 900	> 750
Plaatsen voor gespeende biggen		> 2.700
Plaatsen voor pelsdieren		> 5.000
Plaatsen voor voedsters (konijnen)		> 1.000
Plaatsen voor vlees en opfokkonijnen		> 6.000

Activiteit	Voorwaarden lijst C	Voorwaarden lijst D
Plaatsen voor melk- kalf- zoogkoeien		> 200
Plaatsen voor vrouwelijk jongvee < 2 jaar		> 340
Plaatsen voor melk, kalf en zoogkoeien >2jr		> 340
Plaatsen voor vleesrunderen		> 1.200
Plaatsen voor schapen of geiten		> 2.000
Plaatsen voor paarden of pony's (exclusief opfokdieren < 3 jaar		> 100
Plaatsen voor struisvogels		> 1.000

De mogelijkheden voor bijvoorbeeld het houden van melkvee bij bebouwingsoppervlaktes van 10.000 m² kunnen natuurlijk ten aanzien van het aantal koeien per bedrijf sterk variëren. Op basis van cijfers van het CBS wordt ongeveer het maximum aantal koeien op 10.000 m² op 140 gesteld. Als oppervlakte norm wordt dan 70 m² per dier gehanteerd, dit is inclusief overige bebouwing dat binnen het bouwvlak is gelegen. In de praktijk blijkt dat het aantal stuks vee, afhankelijk van het stalsysteem, aanmerkelijk hoger kan uitvallen. Dit betekent dat de MER-drempel kan worden overschreden. Gemiddeld staloppervlak wat voor paarden wordt gehanteerd is ongeveer 16 m². Hiermee kan op een bouwvlak van 10.000 m² de norm van 100 paarden of pony's overschreden worden. Op grond van de gewenste uitbreidingsmogelijkheden geldt voor de bestemmingsplannen tenminste een MER-beoordelingsplicht.

De bestemmingsplannen bieden geen mogelijkheid tot fysieke uitbreiding van recreatieterreinen. Tevens mag binnen de begrenzing van de terreinen het aantal recreatiewoningen niet worden vergroot. Het aantal standplaatsen voor kampeermiddelen kan wel worden vergroot.

RECREATIE

Dit is alleen voor de terreinen in Lhee ('Zonnetij' en 'De Olde Barg'n') en Nijensleek ('De Moesberg') aan de orde. Voor "De Moesberg" werd recent ten behoeve van uitbreiding een afzonderlijk bestemmingsplan vastgesteld. Het uitbreidingsplan is nagenoeg gerealiseerd.

In Geeuwenbrug en Eemster bevinden zich geen recreatieterreinen.

Het aantal recreatiewoningen is in de regels en op de verbeelding vastgelegd. Dit zijn al aanwezige recreatiewoningen en in beperkte mate recreatiewoningen die planologisch mogelijk waren op basis van huidige bestemmingsplannen maar die nog niet gerealiseerd zijn. Dit betreft hooguit een uitbreiding van slechts enkele recreatiewoningen. Ook mogen op deze locatie de centrale voorzieningen in beperkte mate worden uitgebreid. Tot slot bieden de bestemmingsplannen nieuwe mogelijkheden voor het kleinschalig kamperen op agrarische bedrijven. Intensivering van de recreatie en een daarmee gepaard gaande toename van de recreatiedruk is daarmee beperkt maar zal in deze oplegnotitie wel worden behandeld.

1.4

Aanpak PlanMER

Omdat de regelingen van de bestemmingsplannen N/LEG aansluiten bij het bestemmingsplan Buitengebied en voor dat bestemmingsplan reeds een PlanMER is opgesteld, is de PlanMER voor de onderhavige bestemmingsplannen opgesteld in de vorm van een oplegnotitie bij de PlanMER Bestemmingsplan Buitengebied (Grontmij, 2011). De beschrijving van de huidige situatie en het beleid is reeds in die Planmer weergegeven.

Daar waar nodig, zal deze oplegnotitie een korte aanvullende kwalitatieve effectbeschrijving van agrarische en recreatie activiteiten ten gevolge van de bestemmingsplannen N/LEG op de aspecten bodem, water, landschap en cultuurhistorie, natuur, geluid, lucht, geur en gezondheid. In veel gevallen zullen de effecten hetzelfde zijn. In die gevallen wordt volstaan met een korte samenvatting van deze effecten met, indien nodig een verwijzing naar het planMER Buitengebied. Tevens is een op maat toegesneden passende beoordeling opgenomen (hoofdstuk 5).

1.5

De referentiesituatie het voornemen en alternatieven

Referentiesituatie

Hierbinnen wordt meestal nader onderscheid worden gemaakt in:

a. De huidige situatie

Hierbij gaat het om de feitelijke situatie. In dit geval wordt uitgegaan van de vergunde situatie, omdat zonder meer gebruik kan worden gemaakt van deze rechten. Daarnaast is het exact nagaan van de feitelijke situatie op het bedrijf in de praktijk ondoenlijk en aan verandering onderhevig.

b. Autonome ontwikkeling

Dit alternatief neemt als basis de autonome ontwikkeling van de veehouderij. Hierbij wordt uitgegaan van de vergunde situatie en van activiteiten waarover al een besluit is genomen. Hierbij worden generieke beleidsontwikkelingen betrokken zoals het besluit huisvesting, het PAS, et cetera. Omdat ten aanzien van de PAS nog geen ontwikkelingen van kracht zijn en alle bedrijven reeds voldoen aan het besluit huisvesting wordt in deze oplegnotitie de autonome ontwikkeling gelijkgesteld aan de huidige situatie, c.q. de vergunde situatie. Op dit punt wijkt de oplegnotitie af van de PlanMER Bestemmingsplan Buitengebied, waarin de vigerende planologische rechten als referentiesituatie is genomen. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan het advies van de Commissie m.e.r. (december 2011). De autonome ontwikkelingen worden op deze wijze

meer nauwkeurig in beeld gebracht. Dat heeft wel tot gevolg dat de effectbeoordeling in deze oplegnotitie enigszins afwijkt van de PlanMER voor het buitengebied. De effecten zullen gemiddeld genomen iets minder positief zijn.

Het voornemen

Concreet gaat het daarbij om de effecten op het milieu als de mogelijkheden in het nieuwe bestemmingsplan maximaal worden benut. Dit betekent dus ook de uitbreidingsmogelijkheden die gegeven worden door middel van afwijkings- of wijzigingsmogelijkheden in het bestemmingsplan.

Zoals hiervoor is beschreven, wordt in het voorontwerpbestemmingsplan de mogelijkheid opgenomen dat agrarische bedrijven bij recht een bouwvlak van 1,5 ha krijgen toegewezen, met een gezamenlijke oppervlakte aan bedrijfsgebouwen van ten hoogste 10.000 m². Daarbij is het voor alle bedrijven mogelijk om middels een wijzigingsbevoegdheid het bouwvlak te vergroten naar 3 ha, maar de maximale gezamenlijke oppervlakte voor bedrijfsgebouwen blijft 10.000 m².

In de bestemmingsplannen N/LEG gaat het om circa 12 grondgebonden agrarische bedrijven. Er komen geen intensieve veehouderijen voor.

Functiewijziging naar wonen en niet agrarische bedrijvigheid in voormalige agrarische gebouwen (woonboerderijen)

In relatie met het proces van terugloop van het aantal agrarische bedrijven en ten behoeve van het behoud van cultuurhistorische waarden, is het denkbaar dat voor nog meer vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen alternatieve functies moeten worden gevonden. Vandaar dat de functies voor alle agrarische bedrijven via een wijzigingsbevoegdheid kunnen worden gewijzigd in de volgende functies:

- wonen (maximaal drie wooneenheden per agrarisch bedrijf) en beperkt tot het hoofdgebouw;
- sociale, culturele, medische, maatschappelijke en educatieve functies in combinatie met wonen;
- niet-agrarische bedrijven, voor zover genoemd in de bij de regels behorende Staat van bedrijven in combinatie met wonen.

De genoemde functies zijn, met gebruikmaking van een wijzigingsprocedure, onderling uitwisselbaar.

Aan deze wijzigingsbevoegdheid is een aantal voorwaarden verbonden waarmee negatieve gevolgen voor bijvoorbeeld landschap en omwonenden (waaronder ook bestaande agrarische bedrijven) worden voorkomen.

In de bestemmingsplannen is onder voorwaarden de mogelijkheid opgenomen om in woonboerderijen een kleinschalige bedrijvigheid aan de woonfunctie toe te voegen. Hiermee wordt gestimuleerd dat karakteristieke boerderijen worden gerestaureerd en in stand worden gehouden en dat beeldverstorende bijgebouwen worden gesloopt en/of worden vervangen. De voorwaarden zijn erop gericht dat de effecten op natuur, landschap en milieu ten opzichte van de bestaande situatie positief, dan wel in elk geval neutraal zijn.

Op basis van de bestemmingsregeling kan het aantal woningen toenemen in het plangebied. In vrijwel alle gevallen zal hiermee de agrarische functie vervallen. De realisatie van een woning is een activiteit die op de D-lijst van het besluit m.e.r. voorkomt. Het oprichten van een woning is meestal gekoppeld aan het beëindigen van de agrarische activiteit. De effecten van het beëindigen van een agrarisch bedrijf zijn ten aanzien van de effecten op natuur, landschap en andere milieuaspecten altijd positiever dan het oprichten van één tot drie woningen.

Functiewijziging naar wonen zal daarom niet in de effectbeoordeling worden betrokken. Hetzelfde kan worden gezegd bij functiewijziging van een agrarisch bedrijf naar een bedrijf met milieucategorie 1 en 2. In zekere zin zijn de emissies van geluid, licht en vervuilende stoffen afkomstig van agrarische bedrijven hoger of vergelijkbaar met bedrijven uit categorie 1 en 2. Het valt dus niet te verwachten dat deze ontwikkelingen wezenlijke effecten op het milieu zullen genereren. Ze worden daarom niet in de effectbeoordeling betrokken.

Tevens is onder voorwaarden het oprichten van een kleinschalig kampeerbedrijf als neventak bij een agrarisch bedrijf mogelijk. In theorie kan uitbreiding van verblijfsrecreatie negatieve effecten veroorzaken op natuur. Dit aspect zal daarom in de oplegnotitie worden meegenomen.

Alternatieven

Omdat in het PlanMER voor het buitengebied reeds verschillende alternatieven zijn onderzocht en omdat alleen het voorkeursalternatief is doorvertaald in het bestemmingsplan Buitengebied en ook zal worden doorvertaald in de bestemmingsplannen voor de onderhavige kernen, wordt voor deze oplegnotitie alleen het voorkeursalternatief, zoals beschreven in de PlanMER Bestemmingsplan Buitengebied, Grontmij 2011, onderzocht. Met dit alternatief is tevens het voorkomen van significant negatieve effecten op Natura 2000 in de bestemmingsplannen geborgd. In de praktijk betekent dit dat er geen depositietoename van stikstof op Natura 2000-gebieden mag plaatsvinden. Indien bedrijven met hun stalsystemen omschakelen naar de best beschikbare technieken kan emissiewinst worden geboekt. Deze emissie winst kan worden aangewend voor uitbreiding van de veehouderij. Dit is in de Passende beoordeling nader onderbouwd. In het kort komt het voorkeursalternatief van het bestemmingsplan buitengebied op het volgende neer:

1. De maximale oppervlakte van agrarische bedrijven wordt aanzienlijk beperkt. De maximale maat van 3 ha uit het voorontwerpbestemmingsplan, is teruggebracht tot maximaal 10.000 m² aan be-

drijfsgebouwen. Dit geldt voor zowel grondgebonden bedrijven als intensieve veehouderijen. Hiermee wordt geborgd dat bedrijven niet verder kunnen uitbreiden dan een omvang die landschappelijk inpasbaar is volgens het beeldkwaliteitsplan en die past bij een evenwichtige verdeling van de beperkte milieugebruiksruimte in relatie tot de ontwikkelingsruimte die nodig is voor de continuïteit van een rendabel (familie)bedrijf.

2. In aanvulling op de bovenstaande maatregel, wordt de gevellengte beperkt tot maximaal 100 m. Hiermee wordt voorkomen dat zeer grote gebouwen worden gebouwd die niet meer passen bij de landschappelijke kwaliteiten van Westerveld. Afwijking tot 150 m is mogelijk, mits de gevel wordt uitgevoerd met een verspringing of een geleding waardoor het beeld van de lange gevel wordt doorbroken.
3. De wijzigingsbevoegdheid tot vestiging van verblijfsrecreatieterreinen is geschrapt. Dit betekent dat voor plannen tot vestiging van een nieuw recreatiepark een afzonderlijke planologische procedure met een volledige belangenafweging moet worden gevolgd.
4. Om te voorkomen dat als gevolg van het bestemmingsplan negatieve effecten op Natura 2000 kunnen optreden, is een specifieke regeling in het bestemmingsplan opgenomen. Deze regeling houdt in dat het niet is toegestaan gronden en gebouwen te gebruiken als voor dat gebruik een vergunning als bedoeld in de Natuurbeschermingswet is vereist en niet vast staat dat deze vergunning wordt verleend. Bij bouwplannen tot uitbreiding van de veestapel moet worden aangetoond dat de ammoniakemissie niet toeneemt, dan wel dat bij toename van de emissie de kwaliteit van de natuurlijke habitat en habitatsoorten (dieren en planten) waarvoor een Natura 2000-gebied is aangewezen, als gevolg van de toename van de emissie niet verslechterd.
Feitelijk betekent de regeling dat vooraf moet worden beoordeeld of de uitbreiding strijdig is met de Natuurbeschermingswet. Als dat het geval is kan de aanvraag op grond van het bestemmingsplan worden geweigerd. Bij de beoordeling van een aanvraag voor een omgevingsvergunning vindt steeds afstemming plaats met het bestuursorgaan dat is belast met de uitvoering van de Natuurbeschermingswet.
(zie nadere toelichting in de Passende Beoordeling).
5. De nieuwvestigingsmogelijkheid (via wijzigingsbevoegdheid) voor agrarische bedrijven uit het bestemmingsplan buitengebied worden niet overgenomen in deze bestemmingsplannen. Negatieve effecten ten gevolge van nieuwvestigingen zijn dus niet aan de orde.

PlanMER bestemmingsplan Buitengebied Westerveld

De gemeente Westerveld heeft voor het gehele buitengebied van de gemeente een bestemmingsplan Buitengebied vastgesteld (juli 2012).

In de PlanMER bestemmingsplan Buitengebied is ingegaan op drie activiteiten:

- Agrarische bedrijvigheid
- Kampeerterreinen
- Natuurontwikkeling

In de PlanMER zijn de alternatieven beoordeeld op hun milieueffecten. Daarbij zijn de volgende milieuthema's behandeld:

- Natuur
- Landschap en cultuurhistorie
- Archeologie
- Water
- Woon- en leefmilieu (verkeer, geluid, lucht, geur en gezondheid)
- Bodem
- Energie

De effecten zijn beoordeeld met de volgende een 7-puntsschaal:

- ++ zeer positief effect
- + positief effect
- 0/+ beperkt positief effect
- 0 geen positief en geen negatief effect
- 0/- beperkt negatief effect
- negatief effect
- zeer negatief effect

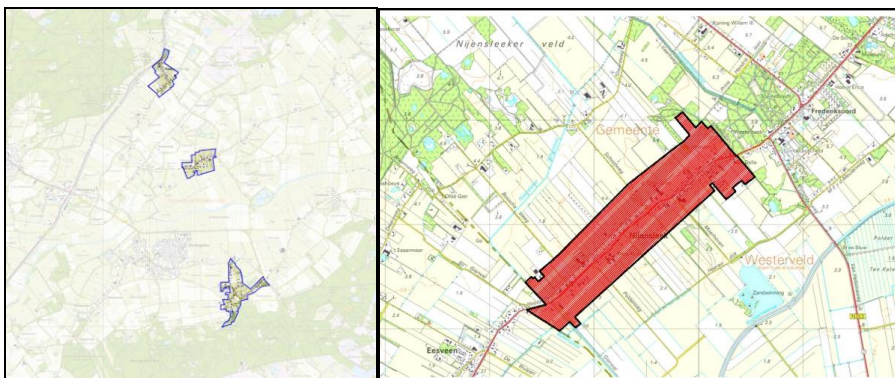
Nijensleek, Lhee, Eemster en Geeuwenbrug zijn kleine kernen die qua functies en verschijningsvormen vergelijkbaar zijn met de kleine kernen die in het bestemmingsplan buitengebied van Westerveld zijn meegenomen. Verwacht wordt dan ook dat de bestemmingsplannen voor deze kernen qua milieueffecten geen afwijkingen vertonen ten opzichte van de reeds beschreven milieueffecten ten gevolge van het bestemmingsplan buitengebied (PlanMER Bestemmingsplan Buitengebied Westerveld, Grontmij 2011). Natuurontwikkeling is een ontwikkeling die niet of nauwelijks in de bestemmingsplannen N/LEG speelt.

Wel is plaatselijk en op kleine schaal de aanleg van bos mogelijk. Dit aspect wordt in de oplegnotitie vanwege de schaal en de doorgaans positieve effecten op het milieu niet beoordeeld. In deze oplegnotitie worden de effecten kort samengevat. Daar waar effecten afwijken van de PlanMER voor het buitengebied, worden deze iets uitvoeriger beschreven.

Huidige situatie

3

In de PlanMER voor het buitengebied en in de toelichting van de bestemmingsplannen N/LEG wordt de huidige situatie voor de in hoofdstuk 2 genoemde aspecten voldoende beschreven. Volstaan wordt daarom met een korte beschrijving van de ligging van de kernen en een korte relevante aanvulling op het aspect natuur.

Links: van boven naar onder de kernen Geeuwenbrug, Eemster en Lhee. Rechts de kern Nijensleek

3.1

Ligging

Het dorp Lhee ligt een paar kilometer ten zuidoosten van Dwingeloo, op het Drents Plateau. Ten noorden van het dorp loopt de Dwingelerstroom, een beek die het Drents Plateau van oost naar west doorsnijdt. Eemster ligt noordelijk van Dwingeloo. Evenals Lhee maakt Eemster deel uit van het esdorpenlandschap op het Drents Plateau. Geeuwenbrug is gelegen tussen Dieverbrug en Hoogersmilde. Het dorp ligt aan de oostkant van de Drentsche Hoofdvaart, tussen de Veenesluis in het noorden en de Haarsluis in het zuiden. De kern Nijensleek ligt ten zuidwesten van Vledder en ten noordoosten van Steenwijk.

3.2

Landbouw

In vergelijking met het buitengebied van Westerveld is de landbouwkundige bedrijvigheid minimaal te noemen. De woonfunctie domineert. In Geeuwenbrug bevindt zich een bouwbedrijf en een houtzagerij. In beide kernen Lhee en Eemster bevinden zich drie agrarische bedrijven. In Nijensleek bevinden zich 8 agrarische bedrijven. In onderstaande tabel is de veebezetting per kern weergegeven voor de belangrijkste diergroepen.

	Melkvee	Jongvee	Geiten	Vleesvee	Totaal
Nijensleek	568	482	240	0	1290
Lhee	159	103	0	35	297
Eemster	180	140	0	128	745
Geeuwenbrug	0	0	0	0	0

3.3

Natuur

Het onderdeel natuur is in de planMER Buitengebied beschreven. Specifiek voor de betreffende kernen kan nog het volgende worden opgemerkt. Voor alle kernen geldt dat met name oudere woonhuizen en agrarische bebouwing verblijfplaatsen kan bevatten voor zowel vleermuizen als huismus. Beide typen verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd.

Het plangebied van Nijensleek bestaat hoofdzakelijk uit een bebouwingslint. De natuurwaarden zijn laag. Streng beschermde soorten kunnen hoofdzakelijk worden aangetroffen in de vorm van broedvogels en vleermuizen. In de tuinen en erven kunnen licht beschermde soorten muizen en amfibieën aangetroffen worden.

Het plangebied van Lhee ligt tegen het Natura 2000-gebied Dwingelderveld aan. In het kleinschalige agrarische gebied van Lhee komen veel broedvogels voor waaronder kerkuil en steenuil en kleine zoogdieren waaronder veel soorten vleermuizen. Vanuit het natuurgebied Dwingelderveld komen veel vogels foerageren zoals havik, sperwer en diverse zangvogels.

Eemster en Geeuwenbrug liggen in een open agrarisch gebied. De soortenrijkdom van planten en dieren is veel lager dan in Lhee. Behoudens de mogelijke verblijfplaatsen van huismus, kerkuil en vleermuizen kunnen in het gebied slechts licht beschermde amfibieën en kleine zoogdieren worden verwacht. Tevens komen zangvogels van erfbeplantingen voor. Geeuwenbrug ligt wel vlakbij het Natura 2000-gebied Drents-Friese Wold, maar wordt hiervan gescheiden door der N321 en een kanaal. Ecologische relaties met het natuurgebied zijn er daardoor niet. Het Leggelderveld dat tot het Natura 2000-gebied behoort, ligt wel in een open verbinding met Geeuwenbrug, maar ook hier is geen sprake van een ecologische relatie. In Geeuwenbrug liggen geen agrarische bedrijven.

E f f e c t b e o o r d e l i n g

4

Zoals genoemd, zijn milieueffecten ten gevolge van het bestemmingsplan Buitengebied reeds besproken in de PlanMER bestemmingsplan Buitengebied Westerveld. Opgemerkt moet worden dat in deze PlanMER uitgebreid is ingegaan op worstcase alternatieven: de mogelijkheid van doorgroei van het agrarisch bouwblok naar 3 ha zonder beperking. Feitelijk is voor de onderhavige bestemmingsplannen alleen het voorkeursalternatief aan de orde: een agrarisch bouwblok mag worden vergroot naar 3 ha, maar de maximale oppervlakte aan bedrijfsgebouwen bedraagt 10.000 m².

In de effectbeoordeling van de bestemmingsplannen N/LEG wordt aangesloten op de conclusies in het PlanMER voor het buitengebied voor zover ze het voorkeursalternatief betreffen. Waar nodig wordt in deze oplegnotitie specifiek ingegaan op de effecten van de bestemmingsplannen N/LEG.

4.1

B o d e m

Voorliggende bestemmingsplannen N/LEG betreffen consoliderende plannen. Voor deze kernen is het plan in beginsel gericht op het regelen van de bestaande functies. Nader onderzoek naar de bodemkwaliteit is voor deze kern daarom niet aan de orde.

Aangenomen wordt dat uitbreidingen van agrarische bedrijven en het kleinschalig kamperen niet gepaard gaan met directe emissies van bodembedreigende stoffen, zoals zware metalen, PAK's, bestrijdingsmiddelen, olie enzovoorts naar de bodem. De bestaande regels voor bodembescherming voorzien hier in. Uitbreiding van veehouderij kan verhoogde depositie van zuur veroorzaken doordat de naar de lucht vrijkomende ammoniak (NH₃) samen met zuurstof salpeterzuur (HNO₃) vormt en neerslaat. Een lagere pH-waarde van de bodem als gevolg van zuurdepositie kan zorgen voor een versnelde uitspoeling van metalen naar het grondwater. Maatregelen gericht op reductie van ammoniakemissie zullen ook een positief effect hebben op dit aspect en tot vermindering van de zuurdepositie leiden.

De invloed van lokale veehouderijen op de ammoniakdepositie in het gehele plangebied is relatief beperkt. De ammoniakdepositie wordt voornamelijk bepaald door bronnen buiten het plangebied. De invloed van een veehouderij op de ammoniakdepositie in de directe omgeving kan echter wel groot zijn, maar is ook daar vergeleken met de toegestane stikstofbelasting vanuit dierlijke mest slechts van beperkte invloed op het stikstofgehalte van de bodem.

Gezien de beperkte uitbreidingsmogelijkheden van de veehouderij wijkt het voorkeursalternatief nauwelijks af van de autonome ontwikkelingen. Het effect op bodem en grondwater wordt daarom geschat als licht negatief (0/-).

4.2

Water

Door het uitbreiden van het staloppervlak wordt het percentage verhard oppervlak in het plangebied verhoogd. Een vergroting van het verhard oppervlak leidt tot een versnelde afstroom van de neerslag naar het oppervlaktewater en daarmee tot een toename van de piekafvoer. Een hogere piekafvoer resulteert in een snellere stijging van de waterstand tijdens neerslagsituaties. Dit verhoogt de kans op inundatie. Gezien de beperkte uitbreidingsmogelijkheden van de veehouderij wijkt het voorkeursalternatief nauwelijks af van de autonome ontwikkelingen. Bovendien moet bij uitbreiding van de bebouwing worden voldaan aan de watertoets. In dat kader kunnen voorwaarden worden gesteld aan berging en infiltratie. Het effect op waterberging en afvoer wordt daarom ingeschat als neutraal (0).

De toename van de ammoniakdepositie in de directe omgeving van een veehouderij, die wordt uitgebreid, leidt tot een toename van het stikstofgehalte van de bodem in de directe omgeving van deze veehouderij en tot een toename van de uitspoeling van nutriënten vanuit de bodem. Dit is ook het geval als de ammoniakdepositie fors toeneemt. Vanuit de bodem komen deze stoffen gedeeltelijk in het oppervlaktewater terecht. De waterkwaliteit neemt daarmee af en dat zou een negatief effect kunnen zijn indien de veehouderij op grote schaal uit zou breiden. Gezien de beperkte uitbreidingsmogelijkheden van de veehouderij wijkt het voorkeursalternatief nauwelijks af van de autonome ontwikkelingen. Echter een geringe verhoging van de stikstofdepositie in het oppervlaktewater kan tot meetbare effecten leiden. Het effect op de waterkwaliteit wordt daarom ingeschat als licht negatief (0/-).

4.3

Landschap, cultuurhistorie en archeologie

Bij grotere uitbreidingen van de agrarische bedrijven (gebouwen > 500 m²) is het Beeldkwaliteitsplan van toepassing, en zal de nieuwe bebouwing zorgvuldig ingepast moeten worden. Hiertoe moet de initiatiefnemer een landschapsplan indienen. Ondanks deze regeling kunnen de bouw mogelijkheden in het voorontwerpbestemmingsplan leiden tot een verdere verstening en verdichting van het buitengebied. Met name in cultuurhistorisch waardevolle kernen met hoge gaafheidsgraad (Lhee) is er kans op negatieve effecten, welke effecten niet volledig kunnen worden voorkomen door toepassing van het Beeldkwaliteits-

plan. Ten aanzien van historische bebouwing kan er een licht negatief effect ontstaan (0/-).

Het voorkeursalternatief voorziet in mogelijkheden voor uitbreiding van bestaande agrarische bedrijven. Aangezien effecten door uitbreiding ook in de autonome ontwikkeling kunnen optreden, wordt het effect alleen bepaald door de grotere bouwblokmaat (3 ha in plaats van 1,5 ha). Omdat in de planregels is opgenomen dat de gezamenlijke oppervlakte aan bedrijfsgebouwen ten hoogste 10.000 m² mag bedragen, is de werkelijke bouwblokmaat in wezen veel kleiner. Ten opzichte van de autonome ontwikkeling wordt het voorkeursalternatief beoordeeld als licht negatief (0/-).

ARCHEOLOGIE

Het mogelijke kamperen bij de boer is beperkt tot agrarische bedrijven van een bepaalde omvang. Landschappelijke inpassing is vereist en de kampeermiddelen dienen op het bouwperceel te worden geclusterd. Voorst mag hiervoor alleen de zomerperiode worden gebruikt. Negatieve effecten op het landschap worden niet verwacht.

VERBLIJFSRECREATIE

4.4

Natuur

In het voorkeursalternatief wordt ervan uitgegaan dat in de bestemmingsplannen N/LEG onder voorwaarden een verdere uitbreiding van de agrarische sector mogelijk zal zijn, vooral in de melkveehouderij. In een worst-case scenario -alle uitbreidingsmogelijkheden worden benut- zal daarmee de ammoniakemissie en daarmee ook de depositie, toenemen, ondanks emissie-arme systemen.

De bossen, heidevelden, vennen, poelen en beekdalgraslanden binnen en buiten de Ecologische Hoofdstructuur hebben te lijden van stikstofdepositie. Dit kan negatief effect hebben op de biodiversiteit en de instandhouding van soorten waarvoor een Natura 2000-gebied is aangewezen of andere beschermde planten en dieren.

Indirect heeft een toename van stikstof ook negatieve effecten op de waterkwaliteit waardoor amfibieën en vissen negatieve gevolgen kunnen ondervinden. In het plangebied gaat het met name om negatieve effecten op vissen en amfibieën. Ook schrale heide en graslandvegetaties met onder meer klokjesgentiaan en orchideeënsoorten hebben lijden onder vermesting. Op beschermde vogels en zoogdieren heeft stikstof weinig effect.

Sloop van oudere agrarische bebouwing kan verder negatieve effecten hebben op verblijfplaatsen van vleermuizen en huismus.

In de effectbeoordeling worden voornoemde effecten vergeleken met de autonome ontwikkeling. Geconstateerd wordt dat de negatieve effecten veroorzaakt door voornoemde ontwikkelingen beperkt zijn, omdat de maximale

uitbreidingsmogelijkheden van agrarische bedrijven beperkt zijn tot 10.000 m² aan bedrijfsgebouwen. Ten opzichte van de autonome ontwikkelingen is de uitbreidingsruimte beperkt. Het effect wordt daarom ingeschat als licht negatief (0/-).

KLEINSCHALIG KAMPEREN

Onder voorwaarden is in de bestemmingsplannen kleinschalig kamperen mogelijk. De locaties voor kleinschalig kamperen liggen niet in natuurgebieden en beekdalen. Indien deze locaties dicht tegen waardevolle natuurgebieden aan zijn gelegen, kunnen ze in theorie negatieve effecten veroorzaken op verstoringen van fauna. Doordat het in natuurgebieden drukker wordt, kan dit negatieve gevolgen hebben voor sommige soorten broedvogels (met name grondbroeders) en zoogdieren (ree en das). Dit doet zich vooral voor als de toegankelijkheid van natuurgebieden groot is en de dichtheid aan paden, vergeleken met de schaal van het gebied, hoog is. Vorenstaande doet zich alleen voor rond Lhee. In Geeuwenbrug liggen geen agrarische bedrijven. De andere kernen liggen op grotere afstand van natuurgebieden. In Lhee gaat het om drie agrarische bedrijven. Bovendien zijn de aangrenzende bosgebieden bij Lhee niet in hoge mate verstoringgevoelig. Verwacht mag worden dat de toename van het aantal dagrecreanten ten gevolge van de mogelijkheden van het kleinschalig kamperen bij de boer in Lhee verwaarloosbaar is ten opzichte van de bestaande aantallen dagrecreanten van de natuurgebieden bij Lhee. Effecten van enige betekenis worden daarom niet verwacht (0). Hetzelfde geldt voor de bestaande kleinschalige kampeerterreinen in Lhee. Een uitbreiding van het aantal standplaatsen zal zeker geen significante verhoging van de verstoring in de vorm van licht of geluid veroorzaken. Tevens zal hierdoor geen meetbare toename van verstoring plaats vinden in het natuurgebied ten gevolge van meer dagrecreanten. Bovendien zijn de aangrenzende bosgebieden rond Lhee niet erg verstoringgevoelig.

Overigens gelden voor het kamperen bij de boer voorwaarden ten aanzien van de landschappelijke inpassing. Deze landschappelijke voorzieningen zijn positief voor landschap en natuur.

4.5

Verkeer en geluid

Een verandering in de verkeerssituatie vindt mogelijk plaats naar aanleiding van mogelijke uitbreidingen van agrarische bedrijven en de mogelijkheden voor kleinschalig kamperen. Ten opzichte van de bestaande verkeersstromen en de aard van de uitbreidingsruimte van agrarische bedrijven is de toename van het verkeer verwaarloosbaar (0). Ook de verwachte toename van machinaal geluid ten gevolge van de beperkte uitbreidingsruimte van melkvee- dan wel akkerbouwbedrijven wordt als verwaarloosbaar geschat (0).

4.6

Lucht en fijn stof

De voornaamste bronnen van luchtverontreiniging zijn wegverkeer, industriële bedrijven en de landbouw. Snelrijdende en optrekkende auto's, bussen en vrachtwagens veroorzaken emissies van NO₂. Bij stagnerend verkeer komen stoffen als benzeen- en CO vrij. De bronnen voor PM₁₀ (fijn stof) zijn zeer divers: o.a. verkeer, industrie en natuurlijke bronnen. Voor de stoffen zwaveldioxide (SO₂), stikstofdioxide (NO₂) en stikstofoxiden (NO_x), fijn stof (PM₁₀), lood (Pb), koolmonoxide (CO) en benzeen zijn grenswaarden vastgesteld. De concentraties van deze stoffen in de buitenlucht moeten hier minimaal aan voldoen. De gevolgen van luchtverontreiniging kunnen zijn schade aan de gezondheid van mensen en dieren en schade aan planten en gebouwen.

NO₂ en PM₁₀ (fijn stof) veroorzaken gezondheidsklachten en versterken hooikoorts en allergische en astmatische problemen.

Fijn stof kan met name bij intensieve veehouderijen problematisch zijn. Uit recente metingen blijkt dat de fijnstof concentraties in Westerveld ruim beneden de norm blijven. Ten aanzien van fijn stof worden derhalve geen problemen verwacht. Tevens komen geen intensieve veehouderijen voor binnen de plangebieden en is de verwachte toename van het verkeer verwaarloosbaar (0).

4.7

Geur

Zoals uit de PlanMER voor het buitengebied blijkt, ligt de achtergrondgeurbelasting van de gehele gemeente, op een zeer goed niveau. Voor de in deze notitie beschreven kernen ligt dit niet anders. De gemeente Westerveld heeft een geurverordening. Eventuele knelpunten kunnen binnen deze verordening worden opgelost. In de bestemmingsplannen wordt beperkt ruimte geboden voor de enige groei van de melkveehouderij. Deze groei is al zeer beperkt vanwege de voorwaardelijke bepaling dat vanwege de stikstofproblematiek en Natura 2000 geen toename van stikstofdepositie op Natura 2000 mag plaatsvinden. Knelpunten met betrekking tot geur worden daarom niet verwacht.

4.8

Gezondheid

Buiten geur, geluid en fijn stof hebben alle overige gezondheidsaspecten die voor een Milieueffectrapport van belang kunnen zijn te maken met ontwikkelingen in de intensieve veehouderij. Dit is in de onderhavige plangebieden niet aan de orde. Nadere effecten op gezondheid worden derhalve niet verwacht.

Passende beoordeling

Vanuit de Natuurbeschermingswet geldt dat nieuwe ontwikkelingen in of in de omgeving van een Natura 2000-gebied geen (significant) negatief effect mogen hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. In het planMER dienen de voorgenomen planwijzigingen in een effectbeoordeling te worden getoetst aan de bepalingen uit de Natuurbeschermingswet. In het geval significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de betreffende Natura 2000-gebieden niet kunnen worden uitgesloten, dient de toetsing de vorm te krijgen van een 'passende beoordeling'. In de voorliggende passende beoordeling worden de mogelijke effecten van de bestemmingsplannen N/LEG getoetst aan de bepalingen uit de Natuurbeschermingswet.

Wettelijke regelingen

Met de inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet) in oktober 2005 zijn door Nederland de internationale verplichtingen vanuit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving verankerd. Ingevolge artikel 10a, eerste lid Nb-wet, wijst de minister van EL&I gebieden aan ter uitvoering van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn, de zogenaamde Natura 2000-gebieden. Hierdoor vormt de Natuurbeschermingswet 1998 het wettelijk kader voor de voorliggende toets. Projecten en handelingen, die negatieve effecten op Natura 2000-gebieden kunnen hebben en die niet nodig zijn voor of verband houden met het beheer, zijn verboden. Ook projecten of handelingen die buiten het Natura 2000-gebied plaatsvinden, kunnen verboden zijn als er negatieve effecten door 'externe werking' kunnen optreden. Gedeputeerde Staten - of in uitzonderingsgevallen de minister van EL&I - kunnen op grond van artikel 19d Nb-wet een vergunning verlenen voor activiteiten die negatieve effecten op Natura 2000-gebieden kunnen hebben.

Ten aanzien van ruimtelijke plannen is de volgende tekst uit de Natuurbeschermingswet 1998 relevant:

1. Een bestuursorgaan houdt bij het nemen van een besluit tot het vaststellen van een plan dat, gelet op de instandhoudingsdoelstelling voor een Natura 2000-gebied, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren of een significant verstoring effect kan hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen, ongeacht de beperkingen die terzake in het wettelijk voorschrift waarop het berust, zijn gesteld, rekening: a. met de gevolgen die het plan kan hebben voor het gebied, en

- b. met het op grond van artikel 19a of artikel 19b voor dat gebied vastgestelde beheerplan.
2. Voor plannen als bedoeld in het eerste lid, die niet direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer van een Natura 2000-gebied maar die afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kunnen hebben voor het desbetreffende gebied, maakt het bestuursorgaan alvorens het plan vast te stellen een passende beoordeling van de gevolgen voor het gebied waarbij rekening wordt gehouden met de instandhoudingsdoelstelling van dat gebied (artikel 19f).
 3. In de gevallen, bedoeld in het tweede lid, wordt het besluit, bedoeld in het eerste lid, alleen genomen indien is voldaan aan de voorwaarden, genoemd in de artikelen 19g en 19h.
 4. De passende beoordeling van deze plannen maakt deel uit van de ter zake van die plannen voorgeschreven milieueffectrapportage.

De vergunning of goedkeuring kan pas worden afgegeven nadat een zogenaamde 'habitattoets' of Passende beoordeling het bevoegd gezag de zekerheid heeft gegeven dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast en de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten niet verslechtert en dat er geen significante verstoring van soorten optreedt.

Binnen de grenzen van het buitengebied van de gemeente Westerveld liggen de volgende Natura 2000-gebieden:

- Drents-Friese Wold & Leggelderveld;
- Holtingerveld/Havelte-Oost (Havelte-Oost);
- Dwingelderveld.

Buiten de gemeentegrenzen maar mogelijk binnen de invloedssfeer van ontwikkelingen in Westerveld ligt nog het Natura 2000-gebied de Wieden (Provincie Overijssel). Effecten op deze Natura 2000-gebieden zullen in deze passende beoordeling nader worden beschouwd.

Ook voor de bestemmingsplannen N/LEG geldt dat de ontwikkelingen die hier geboden worden, zij het op veel geringere schaal, vergelijkbaar zijn met het voorkeursalternatief dat reeds is getoetst in de Passende beoordeling voor het bestemmingsplan Buitengebied (Grontmij 2011). In deze oplegnotitie worden de conclusies voor zover relevant voor de onderhavige bestemmingsplannen samengevat en wordt aandacht besteed aan enkele zaken die mogelijk in het kader van de onderhavige bestemmingsplannen specifiek aan de orde zouden kunnen zijn.

Verdroging

Vrijwel alle habitattypen waarvoor de Natura 2000-gebieden Drents-Friese Wold & Leggelderveld, Holtingerveld/Havelte-Oost en Dwingelderveld zijn aangewezen, zijn gevoelig voor verdroging en voor alle drie de Natura 2000-gebieden geldt dat verdroging als belangrijk knelpunt wordt beschouwd (KIWA & EGG, 2007).

Verlaging van de grondwaterstanden in de gebieden wordt met name veroorzaakt door waterwinningen in de regio, het waterhuishoudkundig beheer, de aanwezigheid van enkele diepe leidingen in en in omgeving van de Natura 2000-gebieden en het aandeel (naald)bos. Maar daarnaast kan ook ontwatering vanuit de landbouw via drainage en beregening bijdragen aan de verdrogingsproblematiek voor de Natura 2000-gebieden.

De afstanden tussen de plangebieden en de verdrogingsgevoelige habitattypen van de Natura 2000-gebieden zijn echter van dien aard dat geen effecten worden verwacht. Lhee en Geeuwenbrug grenzen weliswaar aan het Natura 2000-gebied, maar verdrogingsgevoelige habitattypen zijn op grotere afstand gelegen. Het bestemmingsplan biedt niet het kader voor maatregelen op het gebied van het waterbeheer, bijvoorbeeld het verruimen en verdiepen van sloten of drainage of het wijzigen van grondwaterstanden. Het waterschap is hiervoor bevoegd gezag en stelt nadere regels aan het waterbeheer.

Ook worden op basis van de beheerplannen Natura voor de gebieden in dit kader beheermaatregelen getroffen. In het Dwingelderveld is recent een groot-schalig herinrichtingsplan uitgevoerd, waarmee het watervasthoudend vermogen van dit gebied sterk is verhoogd.

Bovendien kan via de vangnetconstructie (zie Paragraaf 5.2.3 Passende beoordeling Bestemmingsplan Buitengebied) voorkomen worden dat effecten door verdroging optreden in het kader van vergunningverlening.

Verzuring en vermesting als gevolg van stikstofdepositie

De uitbreidingsmogelijkheden die de bestemmingsplannen bieden voor agrarische bedrijven kunnen significant negatieve effecten hebben voor de Natura 2000-gebieden vanwege verzuring en vermesting van natuurlijke habitats in die Natura 2000-gebieden door een toename van stikstofdepositie (ammoniak). Derhalve wordt in deze passende beoordeling nader ingegaan op de effecten van stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden Drents-Friese Wold & Leggelderveld, Holtingerveld/Havelte-Oost, Dwingelderveld en De Wieden. De mate van kwetsbaarheid voor stikstof van de verschillende Natura 2000-gebieden wordt uitgebreid beschreven in de Passende Beoordeling van het Bestemmingsplan Buitengebied (Grontmij, 2011).

Uit de effectanalyse in het kader van het bestemmingsplan buitengebied blijkt ten aanzien van stikstofdepositie dat de uitbreidingsmogelijkheden voor agrarische bedrijven in het bestemmingsplan buitengebied zonder nadere toetsing leiden tot een toename van stikstofdepositie in alle hiervoor genoemde Natura 2000-gebieden. Dit kan leiden tot significant negatieve effecten op de voor stikstof gevoelige habitats in het gebied. De uitbreidingsmogelijkheden die

geboden worden in de bestemmingsplannen Nijensleek, Lhee, Eemster en Geeuwenbrug zijn veel geringer en zullen niet tot vergelijkbare effecten leiden. Niettemin kunnen zonder specifieke regelingen negatieve effecten op dichtbij gelegen Natura 2000-gebieden, zoals het Dwingelderveld niet worden uitgesloten.

Door voor de uitbreidingsmogelijkheden voor agrarische bedrijven een uitgebreide regeling in beide bestemmingsplannen op te nemen, wordt geborgd dat iedere uitbreiding op individueel niveau (en cumulatief) getoetst wordt aan de bepalingen uit de Natuurbeschermingswet. Deze regeling die ook is opgenomen in het Bestemmingsplan Buitengebied, komt in het kort op het volgende neer:

1. In de eerste plaats is de totale oppervlakte van gebouwen per bedrijfskavel beperkt tot ten hoogste 10.000 m²; hiermee wordt een ongebreidelde groei van de veestapel voorkomen.
2. In de tweede plaats is in de planregels de volgende bepaling opgenomen: Tot strijdig gebruik wordt gerekend: het gebruik van gebouwen en overkappingen ten behoeve van de uitbreiding van de bestaande veestapel waarbij een toename plaatsvindt van de ammoniakemissie vanaf het betreffende agrarische bedrijf, als de kwaliteit van de natuurlijke habitat en habitatsoorten bij gevolg kan verslechteren of er een significant effect kan zijn op de kwalificerende soorten van een Natura 2000-gebied. Op basis van mitigerende maatregelen kan van deze regel worden afgeweken, waarbij moet worden aangetoond dat de kwaliteit van de Natura 2000-gebieden niet mag worden aangetast.
3. Ten derde wordt tot strijdig gebruik tevens gerekend: het gebruik van gronden en bouwwerken waarvoor bij of krachtens de Natuurbeschermingswet 1998 een vergunning is vereist en waarvoor deze vergunning niet is verleend, met dien verstande dat indien de Natuurbeschermingswet 1998 wordt vervangen de nieuwe wetgeving hier gelezen moet worden in plaats van de Natuurbeschermingswet 1998.
4. Tot slot is een Natura 2000-coördinatiebepaling opgenomen: Burgemeester en wethouders zullen bij toepassing van het bestemmingsplan rekening houden met de specifieke bescherming van Natura 2000-gebieden.

Door deze regelingen in de bestemmingsplannen N/LEG op te nemen, kan vaststelling van de bestemmingsplannen niet leiden tot een significant negatief effect op soorten en natuurlijke habitats waarvoor de Natura 2000-gebieden zijn aangewezen. Dit geldt voor alle hiervoor genoemde en verder weg gelegen Natura 2000-gebieden. Met deze regeling worden significant negatieve effecten ten gevolge van stikstofdepositie geheel voorkomen. Opgemerkt moet worden dat ten aanzien van deze regeling nog enige discussie bestaat ten aanzien van de juridische houdbaarheid. Momenteel loopt met betrekking tot het Bestemmingsplan Buitengebied Westerveld een Raad van State procedure, waarin dit aspect onderdeel van beroep is. De uitspraak van de Raad van State zal in deze planprocedure worden betrokken.

Middels het vervangen van oude stalsystemen door de best beschikbare technieken kan binnen de voorwaarden van de hiervoor beschreven regeling, uitbreidingsruimte voor veehouderij worden gevonden. De huidige bij de agrarische bedrijven in gebruik zijnde stalsystemen zijn niet als maximaal emissiearm te kwalificeren. Voor de systemen die in het plangebied in gebruik zijn, geldt voor bijvoorbeeld vrouwelijk melkvee ouder dan twee jaar een emissiefactor van 9,5 Kg NH₃/dierplaats/jaar. Deze cijfers zijn gebaseerd op de CBS-inventarisaties uit 2011. Deze stalsystemen kunnen worden vervangen door systemen die tot een lagere ammoniakemissie leiden en dus een lagere emissiefactor hebben. Het systeem dat op dit moment beschikbaar is en dat op grond van de inrichting van de stal tot de laagste emissie leidt, heeft een emissiefactor van 3,5 Kg NH₃/dierplaats/jaar voor bijvoorbeeld melk- en kalfkoeien ouder dan twee jaar¹. De eenheid 1 melkkoe +0,7 jongvee komt daarmee op 6,2 kg/dier/jr. De daardoor beschikbaar komende ruimte kan worden benut voor het bijplaatsen van extra vee.

Tot slot dient in dit kader te worden opgemerkt dat in de loop van 2014 de Programmatiese Aanpak Stikstof (PAS) zal worden ingevoerd. De PAS regeling is erop gericht om per Natura 2000-gebied meer ontwikkelingsruimte te bieden voor veehouderijen en andere bedrijvigheid. Deze ontwikkelingsruimte wordt geboden door enerzijds het nemen van herstelmaatregelen in de Natura 2000-gebieden zelf en anderzijds door een landelijke afname van de achtergronddepositie van stikstof door generiek landelijk beleid. Hoe groot die ontwikkelingsruimte per Natura 2000-gebied is, is op dit moment nog niet precies bekend. Tevens zal het bevoegd gezag nog een nadere afweging moeten maken welk deel van de ontwikkelingsruimte gebruikt zal kunnen worden door uitbreidingen in de veehouderij. De bestemmingsplannen N/LEG gaan goed samen met de toekomstige PAS regeling.

Recreatie

De uitbreidingsmogelijkheden die de bestemmingsplannen bieden voor het kleinschalig kamperen (kamperen bij de boer), kunnen in theorie negatieve effecten veroorzaken op verstoringgevoelige fauna. Zoals in paragraaf 4.3.1 reeds is betoogd gaat echter in totaal om slechts enkele agrarische bedrijven die in de nabijheid van Natura 2000-gebieden zijn gelegen en zijn de aangrenzende bosgebieden bij Lhee en Geeuwenbrug niet in hoge mate verstoringgevoelig. Verwacht mag worden dat de toename van het aantal dagrecreanten ten gevolge van de mogelijkheden van het kleinschalig kamperen bij de boer in Lhee en Geeuwenbrug verwaarloosbaar is ten opzichte van de bestaande aantallen dagrecreanten van de natuurgebieden bij Lhee en Geeuwenbrug. De effecten zijn derhalve zeker niet significant.

¹ Ligboxenstal met roostervloer voorzien van een bolle rubber toplaag en afdichtflappen in de roosterspleten.

Hetzelfde geldt voor de bestaande kleinschalige kampeerterreinen in Lhee. Een uitbreiding van het aantal standplaatsen zal zeker geen significante verhoging van de verstoring in de vorm van licht of geluid veroorzaken. Tevens zal hierdoor geen meetbare toename van verstoring plaatsvinden in het natuurgebied ten gevolge van meer dagrecreanten. Bovendien zijn de aangrenzende bosgebieden rond Lhee niet erg verstoringsgevoelig.

S a m e n v a t t i n g

6

6.1

Aanleiding

De gemeente Westerveld is voornemens een nieuw bestemmingsplan vast te stellen voor de kern Nijensleek en een bestemmingsplan voor de kernen, Lhee, Eemster en Geeuwenbrug. Deze bestemmingsplannen bevat mogelijkheden op het gebied van schaalvergroting in de landbouw, vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen en uitbreidingsmogelijkheden van niet-agrarische bedrijven en recreatie. Hiermee vormen deze bestemmingsplannen een kader voor mogelijke m.e.r.-(beoordeling)plichtige activiteiten. Daarmee is het noodzakelijk om een plan-m.e.r. uit te voeren voor de bestemmingsplannen.

Omdat de regelingen van de bestemmingsplannen N/LEG aansluiten bij het bestemmingsplan Buitengebied en voor dat bestemmingsplan recent een PlanMER is opgesteld, is de PlanMER voor de onderhavige bestemmingsplannen opgesteld in de vorm van een oplegnotitie bij de PlanMER bestemmingsplan Buitengebied (Grontmij, 2011). De beschrijving van de huidige situatie en het beleid is reeds in die PlanMER weergegeven. In veel gevallen zullen ook de effecten hetzelfde zijn. In die gevallen is volstaan met een korte samenvatting van deze effecten met, indien nodig een verwijzing naar het PlanMER buitengebied. Tevens is een korte passende beoordeling opgenomen.

6.2

Referentiesituatie

Bij de Passende beoordeling wordt de huidige situatie als referentie genomen. Ten aanzien van de veehouderij wordt de vergunde situatie als referentie genomen. Ten aanzien van de overige aspecten van de PlanMER wordt de autonome ontwikkeling als referentie genomen. Hierbij wordt uitgegaan van de vergunde situatie en van activiteiten waarover al een besluit is genomen. Op dit punt wijkt de oplegnotitie af van de PlanMER Bestemmingsplan Buitengebied. Hierin waren de vigerende planologische rechten (oude bestemmingsplan) als referentiesituatie genomen, wat minder nauwkeurig is.

6.3

Het voornemen

Concreet gaat het hierbij om de effecten op het milieu als de mogelijkheden in de nieuwe bestemmingsplannen maximaal worden benut. Dit betekent dus ook

de uitbreidingsmogelijkheden die gegeven worden middels afwijkings- of wijzigingsmogelijkheden van het bestemmingsplan. Het voornemen bestaat uit het voorkeursalternatief zoals beschreven in paragraaf 1.5. De belangrijkste ontwikkeling met mogelijke milieueffecten is dat een agrarisch bouwblok mag worden vergroot naar 3 ha. De maximale oppervlakte aan bedrijfsgebouwen is echter gesteld op 10.000 m². Daarnaast biedt het voorkeursalternatief beperkt ruimte voor omschakeling van het agrarische bedrijf naar wonen, lichte bedrijvigheid of het opstarten van een neventak kleinschalig kamperen.

6.4

Effectbeoordeling

In de effectbeoordeling van de bestemmingsplannen N/LEG wordt aangesloten op de conclusies in het PlanMER voor het buitengebied voor zover ze het voorkeursalternatief betreffen. Waar nodig wordt in deze oplegnotitie specifiek ingegaan op de gevolgen van de bestemmingsplannen N/LEG.

Bodem

Uitbreiding van veehouderij kan leiden tot verhoogde stikstofdepositie op de bodem. De invloed van lokale veehouderijen op de ammoniakdepositie in het gehele plangebied is relatief beperkt. Gezien de beperkte uitbreidingsmogelijkheden van de veehouderij wijkt het voorkeursalternatief nauwelijks af van de autonome ontwikkelingen. Het effect op bodem en grondwater wordt daarom geschat als licht negatief (0/-).

Water

Door het uitbreiden van het staloppervlak wordt het percentage verhard oppervlak in het plangebied verhoogd. Een vergroting van het verhard oppervlak leidt tot een versnelde afstroom van de neerslag naar het oppervlaktewater en daarmee tot een toename van de piekafvoer. Dit verhoogt de kans op inundatie. Gezien de beperkte uitbreidingsmogelijkheden van de veehouderij wijkt het voorkeursalternatief nauwelijks af van de autonome ontwikkelingen. Het effect op waterberging en afvoer wordt daarom geschat als neutraal (0).

De toename van de ammoniakdepositie in de directe omgeving van een veehouderij, die wordt uitgebreid, leidt tot een toename van het stikstofgehalte van de bodem in de directe omgeving van deze veehouderij en tot een toename van de uitspoeling van nutriënten vanuit de bodem naar het oppervlaktewater. Gezien de beperkte uitbreidingsmogelijkheden van de veehouderij wijkt het voorkeursalternatief nauwelijks af van de autonome ontwikkelingen. Echter een geringe verhoging van de stikstofdepositie in het oppervlaktewater kan tot meetbare effecten leiden. Het effect op de waterkwaliteit wordt daarom geschat als licht negatief (0/-).

Landschap, cultuurhistorie en archeologie

Bij grotere uitbreidingen van de agrarische bedrijven (gebouwen > 500 m²) is het Beeldkwaliteitsplan van toepassing, en zal de nieuwe bebouwing zorgvuldig ingepast moeten worden. Ondanks deze regeling kunnen de bouwmogelijkheden leiden tot een verdere verstening en verdichting van het buitengebied. Met name in cultuurhistorisch waardevolle kernen met hoge gaafheidsgraad (Lhee) is er kans op negatieve effecten, welke effecten niet volledig kunnen worden voorkomen door toepassing van het Beeldkwaliteitsplan. Ten aanzien van historische bebouwing kan er een licht negatief effect ontstaan (0/-).

Archeologie

Het voorkeursalternatief voorziet in mogelijkheden voor uitbreiding van bestaande agrarische bedrijven. Aangezien effecten door uitbreiding ook in de autonome ontwikkeling kunnen optreden, wordt het effect alleen bepaald door de grotere bedrijfskavel (3 ha in plaats van 1,5 ha). Ten opzichte van de autonome ontwikkeling wordt het voorkeursalternatief beoordeeld als licht negatief (0/-).

Natuur

In het voorkeursalternatief wordt ervan uitgegaan dat in de bestemmingsplannen onder voorwaarden een verdere uitbreiding van de agrarische sector mogelijk zal zijn, vooral in de melkveehouderij. In een worst-case scenario -alle uitbreidingsmogelijkheden worden benut- zal daarmee de ammoniakemissie toenemen, ondanks emissiearme systemen. Een toename van ammoniakdepositie heeft negatieve gevolgen voor zowel natuurgebieden als sommige Flora- en faunawetsoorten. Ten opzichte van de autonome ontwikkelingen is de uitbreidingsruimte beperkt. Het effect wordt daarom ingeschat als licht negatief (0/-).

Kleinschalig kamperen

Onder voorwaarden is in de bestemmingsplannen kleinschalig kamperen mogelijk. De locaties voor kleinschalig kamperen liggen niet in natuurgebieden en beekdalen. Verwacht mag worden dat de toename van het aantal dagrecreanten ten gevolge van de mogelijkheden van het kleinschalig kamperen bij de boer in Lhee verwaarloosbaar is ten opzichte van de bestaande aantallen dagrecreanten van de natuurgebieden bij deze kernen. De effecten zijn derhalve verwaarloosbaar (0).

Verkeer en geluid

Een verandering in de verkeerssituatie vindt mogelijk plaats naar aanleiding van mogelijke uitbreidingen van agrarische bedrijven en de mogelijkheden voor kleinschalig kamperen. Ten opzichte van de bestaande verkeersstromen

en de aard van de uitbreidingsruimte van agrarische bedrijven is de toename van het verkeer verwaarloosbaar (0). Ook de verwachte toename van machinaal geluid ten gevolge van de beperkte uitbreidingsruimte van melkvee- dan wel akkerbouwbedrijven wordt als verwaarloosbaar geschat (0).

Lucht en fijn stof

Fijn stof kan met name bij intensieve veehouderijen problematisch zijn. Uit recente metingen blijkt dat de fijn stof concentraties in Westerveld ruim beneden de norm blijven. Ten aanzien van fijn stof worden derhalve geen problemen verwacht. Tevens komen geen intensieve veehouderijen voor binnen de plangebieden en is de verwachte toename van het verkeer verwaarloosbaar (0).

Geur

Zoals uit de PlanMER voor het buitengebied blijkt, ligt de achtergrondgeurbelasting van de gehele gemeente, op een zeer goed niveau. Voor de in deze notitie beschreven kernen ligt dit niet anders. In de bestemmingsplannen N/LEG wordt beperkt ruimte geboden voor de enige groei van de melkveehouderij. Deze groei is al zeer beperkt vanwege de voorwaardelijke bepaling dat vanwege de stikstofproblematiek en Natura 2000 geen toename van stikstofdepositie op Natura 2000 mag plaatsvinden. Knelpunten met betrekking tot geur worden daarom niet verwacht.

Gezondheid

Buiten geur, geluid en fijn stof hebben alle overige gezondheidsaspecten die voor een Milieueffectrapport van belang kunnen zijn te maken met ontwikkelingen in de intensieve veehouderij. Dit is in de onderhavige plangebieden niet aan de orde. Nadere effecten op gezondheid worden derhalve niet verwacht.

6.5

Passende beoordeling

Vanuit de Natuurbeschermingswet geldt dat nieuwe ontwikkelingen in of in de omgeving van een Natura 2000-gebied geen (significant) negatief effect mogen hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. In het PlanMER moeten de voorgenomen planwijzigingen in een effectbeoordeling derhalve getoetst worden aan de bepalingen uit de Natuurbeschermingswet. In het geval significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de betreffende Natura 2000-gebieden niet kunnen worden uitgesloten, dient de toetsing de vorm te krijgen van een 'passende beoordeling'.

In de voorliggende passende beoordeling worden de mogelijke effecten van de bestemmingsplannen N/LEG getoetst aan de bepalingen uit de Natuurbescher-

mingswet. In de Passende Beoordeling zijn de effecten ten aanzien van recreatie, verdroging en stikstofdepositie onderzocht.

Ten aanzien van geen van deze aspecten worden significante effecten verwacht. Door voor de uitbreidingsmogelijkheden voor agrarische bedrijven een specifieke regeling in het bestemmingsplan op te nemen, wordt geborgd dat iedere uitbreiding op individueel niveau en cumulatief getoetst wordt aan de bepalingen uit de Natuurbeschermingswet. Mede door opname van deze specifieke regeling in het bestemmingsplan, kan vaststelling van de bestemmingsplannen niet leiden tot een significant negatief effect op Natura 2000-gebieden.

Samenvattende tabel

Thema	Criterium	Veehouderij	Kamperen bij de boer
Bodem en grondwater	Risico op bodemverontreiniging (microverontreinigingen)	0/-	0
Water	Waterberging en afvoer	0	0
	Verontreiniging oppervlaktewater	0/-	0
Landschap, cultuurhistorie en archeologie	Landschap & cultuurhistorie	0/-	0
	Archeologie	0/-	0
Natuur	Natuurgebieden, en EHS	0/-	0
Geluid en verkeer	Geluidhinder	0	0
Geur	Geurhinder	0	0
Luchtkwaliteit, gezondheid en fijn stof	Lucht en Fijn stof	0	0
Passende beoordeling	Natura 2000-gebieden	0	0

Betekenis symbolen:

zeer negatief (--), negatief (-), neutraal (0), positief (+), zeer positief (++)

Colofon

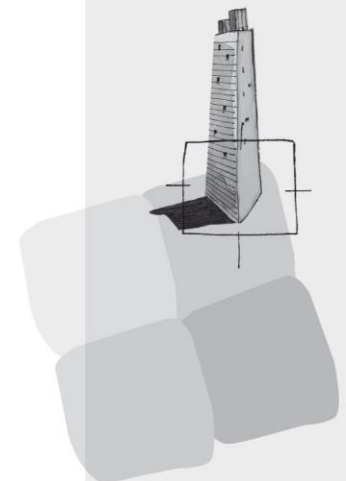
Opdrachtgever
Gemeente Westerveld

Contactpersoon
De heer J. Kamping

Rapport
De heer drs. A. Brouwer
BügelHajema Adviseurs

Projectleiding
De heer drs. R.H. Schipper
BügelHajema Adviseurs

Projectnummer
268.00.11.33.00

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordening en Milieu BNSP
Vaart nz 48-50
Postbus 274
9400 AG Assen
T 0592 316 206
F 0592 314 035
E assen@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort